

Boğaziçi Üniversitesi'nde 28 Şubat

Haksöz

Başörtüsü yasağı, 2001-2002 öğretim yılının başlaması ile birlikte Boğaziçi Üniversitesi'nde de uygulanmaya başlandı. 28 Şubat 1997 de ki MGK kararları ile yaygınlaştırılan bu yasağı, BÜ ile birlikte tüm üniversiteleri kuşatmış oldu. Artık Türkiye'de başörtüsü ile hiçbir üniversitede okunamıyor. Bu yasağı sürecinde BÜ, yaşanan olaylar ve karşılaşılan tepkiler incelendiğinde sürekli özerklik ve bilimin bağımsızlığı konusunda kendisini diğer üniversitelerden farklı olarak lanse etmeye çalışsa da darbeler karşısında diğer üniversitelerden hiçbir farkının olmadığını gösterdi.

Boğaziçi Üniversitesi'nde 1998 yılından beri başta Eğitim Fakültesi olmak üzere birkaç bölümde sınırlı olarak uygulanan yasağı, kampus kapılarından alınmamak suretiyle 13 Ağustos 2001 tarihinden itibaren tüm üniversiteye yaygınlaştırıldı. Bu tarihten itibaren okula gelen başörtülü öğrencilere güvenlik görevlilerince rektör Sabih Tansal imzalı bir bildiri verildi. Bildiride başörtülü olarak üniversiteye girildiğinde; "Yüksek öğretim kurumlarının İdeolojik ve siyasi amaçlarla huzur, sükun ve çalışma düzenini bozmak veya boykot, işgal, engelleme, personelin işini yavaşlatma gibi eylemlere katılmak, bu amaçlara yönelik eylemleri tahrik etmek" suçlarının işlenmiş olacağı vurgulanıyordu. Bu yasağı gerekçe olarak ise; kendisinin görevi sadece yorum yapmaktan ibaret olan Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun kararları gösteriliyor ve ekleniyordu: "Başörtüsüyle, bu dine mensup olmayan kişiler üzerinde baskı unsuru oluşturabilirsiniz!" Bu suçlamaları yönelten rektörle olan görüşme talepleri ise her defasında reddedildi. Son görüşme talebine verilen "Benimle ancak başlarını açıp gelirlirse görüşebilirler" cevabı, BÜ yönetiminin başörtülülerle görüşmeye dahi tahammülünün olmadığını ortaya koyuyordu. "Burayı İstanbul Üniversitesi'ne çevirmeyin!" uyarısında bulunan hocaların "liberallik, demokratlık" gibi yaldızlı(!) sıfatların arkasına sığındıklarını, yasağı kararının hocaların çoğunluğunun oybirliğiyle alındığı öğrenilince daha da iyi anlaşıldı.

Okulun açılış tarihi olan 22 Eylül'den itibaren Güney Kampus giriş kapısı önünde üç hafta devam eden bir oturma eylemi gerçekleştirildi. Ayrıca bu oturma eylemi sırasında toplanan 3200 imza rektörlüğe verildi. Daha sonra 11 Ekim tarihinde ÖZGÜR-DER, AK-DER, MAZLUM-DER, ve MÜSTAKİL TÜKETİCİLER DERNEĞİ gibi sivil kuruluşların, bazı gazeteci ve yazarlarında katılımı ile bir basın açıklaması düzenlendi. Yapılan basın açıklamasında 4 yıl önce 'açık fotoğraf istemi ile başlatılan yasağıın vardığı boyut dikkate alındığında, artık geri adım atılacak ve tavırsız kalınacak bir yer kalınmadığı, belki birçok insan için kaybedilmiş bir mevzi olarak algılansa da Başörtüsü yasağına karşı bir tavır geliştirmenin zorunlu olduğu vurgulanırken, Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri olarak başörtüsü için gerekirse bir değil bin diplomanın bile feda edilebileceği belirtildi. Basın açıklaması bittikten sonra rektörle görüşmek için okula giren öğrencilerin önü güvenlik güçlerince kesildi ve yaptıkları bu uygulamanın haksız olduğu kendilerine bildirilmesine rağmen öğrencilerin kampüste ilerlemesine izin verilmedi. Bu durum tutanakla kaydedilmek istendiğinde de tutanak hiçbir yetkili tarafından imzalanmadı. Bu sırada Gazeteci-yazar Abdurrahman Dilipak sivil polislerce gözaltına alındı. Rektör, başörtülü avukatları kabul dahi etmezken, görüştüğü avukatlara söylediği "Türkiye'nin ne İran'a ne de Afganistan'a çevrilmesine izin vermeyeceğiz!" sözleriyle ifsadında ne kadar inatçı olduğunu gösteriyordu.

İşin ilginç yanı ise; BÜ'nün bütün bu tutumlara rağmen bir takım "Müslümanlar" da dahil kimi çevrelerin, Boğaziçi'nin imajını sarsmamak için, uygulanan bu zulmü duyurmamaya çalışması, içine sindirmesi ve uygulanan yasağıın müsebbibi olarak "kendimizi" görmemiz gerektiğini düşünmesi idi. Okulun bir süre önce "Boğaziçililerin kimliği bile farklı" sloganıyla

empoze etmeye çalıştığı kimlik, bazıları tarafından kabullenilmiş gibi; artık bizi "başörtülü kadın kimliği"ne indirgemeyin diyen, yasağı uygulayan sistemle mücadele etmek yerine, sistemin içinde sessizliği seçen kişiler oluşmaya başladı. Ancak bu çarkın içinde olmak istemeyen ve yapılan zulme karşı tavır almanın gerekli olduğunu düşünenlere aynı çevreler yasağı uygulayanlara söyleyemediklerini kat be kat söyleyebildiler. Bu kişilerin tercih kullanma hakları vardı ama mağduriyetlerini dile getirmeye çalışanları eleştirmeleri çok tutarlı değildi. Sanki suçlu yasakçılar değil yasağa itaat etmeyenlerdi. Ve BÜ tarihinde ilk defa başörtülü kimlikleri nedeniyle kampüse alınmayan öğrenciler 11 Ekim tarihinde kampüs önünde yaptıkları basın açıklamasıyla okuma haklarının gaspedildiğini ilan ederek üniversiteyi bırakmış oldular. Bu tavır ilkesel tutarlılıktan başka bir hesap taşıyor.

Oldukça ilginç olan başka bir görüntü ise öğretim görevlileri tarafından sergilendi. Geçtiğimiz yıllarda başörtüsü yasağına 'antropolojik bir uygulama' olarak niteleyip karşı çıkan kişiler bu yıl yasak başladığında kapıdan girebilerseniz derslere alabiliriz demekle yetindiler. Bu insanların yıllardır sürdürdüğü özgürlük edebiyatının bedel ödemek söz konusu olduğunda içinin boş olduğu daha açık bir şekilde görülmüş oldu.

Haksöz Dergisi Sayı: 128 - Kasım 2001

Kaynak: Boğaziçi Üniversitesi'nde 28 Şubat - Haksöz